

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžfk/30/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016200051
Dátum vydania rozhodnutia: 20.06.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1016200051.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne : ESPRIT spol. s r.o., so sídlom v Banskej Štiavnici, Pletiariska 2, IČO : 31 563 538, právne zastúpená : VÁLKY PARTNERS s. r. o., advokátske spoločenstvo, so sídlom kancelárie v Bratislave, Muškátová 792/36, IČO : 36 861 839, proti žalovanému : Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Stromová 1, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a opatrení žalovaného orgánu verejnej správy - Správy o zistenej nezrovnalosti z 11. novembra 2015 č. N21501200/S04 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov z 11. novembra 2015 č. 26220220066/Z04, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 07. decembra 2016 č. k. 6 S 5/2016-342, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh žalobkyne na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a.

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne z a m i e t a.

Účastníkom konania právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „správny súd“) uznesením zo 07. decembra 2016 č. k. 6 S 5/2016-342 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie správneho súdu“) odmietol správnu žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a opatrení žalovaného orgánu verejnej správy - Správy o zistenej nezrovnalosti z 11. novembra 2015 č. N21501200/S04 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov z 11. novembra 2015 č. 26220220066/Z04 (ďalej aj ako „opatrenia žalovaného orgánu verejnej správy“), ako nepripustnú podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku z dôvodu, že neboli splnené podmienky na preskúmanie opatrení žalovaného orgánu verejnej správy v rámci správneho súdnictva. Správny súd rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

2. Správny súd v napadnutom rozhodnutí poukázal na ustanovenia § 2 ods. 1 a ods. 2, § 6 ods. 1, § 177 ods. 1, § 7 písm. b), § 97, § 98 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku a ustanovenia § 14 ods. 18, § 27a ods. 1 a ods. 3 písm. a) a písm. b) a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva (ďalej aj ako „zákon č. 528/2008 Z. z.“) a

uviedol, že z obsahu administratívneho spisu zistil, že 21. apríla 2010 došlo k uzatvoreniu Zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku medzi žalovaným orgánom verejnej správy a žalobkyňou na projekt s názvom „Integrovaný systém pre simuláciu odtokových procesov“. Na projekte sa podieľali spolu so žalobkyňou jej partneri, neziskové organizácie, a to : Národné lesnícke centrum a Štátny geologický ústav Dionýza Štúra. Žalovaný orgán verejnej správy sa na základe zmluvy zaviazal žalobkyni poskytnúť nenávratný finančný príspevok vo výške 60% z celkových výdavkov na realizáciu projektu. Žalobkyňa vyhlásila 15. októbra 2010 verejné obstarávanie na predmetnú zákazku.

3. Predtým ako správny súd podrobil prejednávaniu veci meritórnejmu prieskumu, zisťoval, či v danom prípade je daná právomoc správneho súdu na konanie a rozhodovanie vo veci preskúmania opatrení žalovaného orgánu verejnej správy.

4. Podľa názoru správneho súdu administratívnu kontrolu postupu zadávania zákazky na poskytnutie služby po uzavretí zmluvy na predmet zákazky nemožno považovať za rozhodovací proces vo verejnej správe a výsledné materiály z vykonanej kontroly za rozhodnutia vydané v takomto konaní, keďže kontrolou sa len zisťuje súlad postupu kontrolovaného s ustanoveniami Zákona o verejnom obstarávaní. Správny súd mal za to, že výsledné materiály z vykonanej kontroly (Správa o zistenej nezrovnalosti, Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov) a postup pri ich vypracovaní nepodliehajú súdnemu prieskumu v rámci úpravy správneho súdnictva, keďže nie sú rozhodnutím orgánu verejnej správy v zmysle Správneho súdneho poriadku. Kontrola postupu zadávania zákazky predstavuje len jednu z dohľadových kompetencií žalovaného orgánu verejnej správy.

5. Správny súd považoval za potrebné tiež poukázať na právny názor vyslovený v uzneseniach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 26/2012 z 29. novembra 2012 a sp. zn. 4 Sžf 56/2015 z 08. júna 2016, v ktorých oboch Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k názoru, že Správa o zistenej nezrovnalosti ako taká nepodlieha súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože sama o sebe nepredstavuje zásah do práva a právom chráneného záujmu kontrolovaného subjektu (žalobcu). Správu o zistenej nezrovnalosti je možné považovať podľa názoru súdu len za akýsi výstup kontroly, ktorý sa nemohol nijako dotknúť právneho postavenia žalobcu a spôsobiť mu ujmu na jeho právach. Preto súdnemu prieskumu v správnom súdnictve nepodlieha.

6. Je nesporné, že v správe absentuje právne vynútiteľný výrok o povinnosti vrátiť poskytnuté finančné prostriedky. Skutočnosť, že došlo k finančnému vyčísleniu nezrovnalosti a jeho popisu samo o sebe ešte nezakladá povinnosť žalobkyne vrátiť finančné prostriedky. Správou ani žiadosťou nebola žalobkyňa zaviazaná k vráteniu finančných prostriedkov, ide len o písomnosti s informatívnym charakterom. Z obsahu administratívneho spisu je okrem iného nesporné, že ku dňu podania žaloby nedošlo k vydaniu právoplatného rozhodnutia, resp. rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktorým by bola žalobkyňa zaviazaná vrátiť finančné prostriedky. Správou boli žalobkyni oznámené zistené nezrovnalosti v priebehu kontroly, tak ako to ustanovuje zákon č. 528/2008 Z. z., a preto ju možno považovať za podkladové rozhodnutie, majúce predbežnú povahu vzhľadom na zákonný postup vyplývajúci z ustanovenia § 27a zákona č. 528/2008 Z. z.. Ohľadom preskúmania žiadosti je nesporné, že touto písomnosťou žalovaný orgán verejnej správy využil zákonnú možnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z., a keďže zistil porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania vyzval žalobkyňu ako prijímateľku na vrátenie časti poskytnutého príspevku na predmet zákazky. Nejedná sa o žiadne rozhodnutie vydané v rámci výkonu pôsobnosti žalovaného orgánu verejnej správy ako orgánu verejnej správy a oblasti verejnej správy, ktoré by bolo možné podrobiť súdnemu prieskumu.

7. S ohľadom na uvedený záver sa správny súd nezaoberal námietkami žalobkyne o nezákonnosti kontrolných zistení uvedených v správe, pretože tieto bude možné preskúmať až v prípadných neskorších štádiách procesu vyvodzovania dôsledkov zo zistených porušení zákona v postupe verejného obstarávateľa, ak boli, resp. budú na základe správy vydané rozhodnutia s priamym dopadom na právne postavenie žalobkyne.

8. Záverom správny súd považoval za potrebné uviesť, že právo žalobkyne na poskytnutie prostriedkov z fondov Európskej únie, ktorého ochrany sa touto žalobou domáha, nepatrí medzi základné ľudské práva a slobody, ktorých výpočet je obsiahnutý v druhej hlave Ústavy Slovenskej republiky a Dohovore o ochrane základných práv a ľudských slobôd, a preto prejednávaniu veci nie je možné posudzovať podľa článku 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Taktiež správny súd poukazuje na ustanovenie § 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z. z., v zmysle ktorého sú rozhodnutia vydané orgánmi verejnej správy v správnom konaní podľa druhej časti zákona č. 528/2008 Z. z. vylúčené zo súdneho prieskumu

(ustanovenie § 7 písm. h) Správneho súdneho poriadku).

9. Na základe vyššie uvedených skutočností správny súd konštatoval, že neboli naplnené všetky podmienky na preskúmanie napadnutých rozhodnutí v rámci správneho súdnictva, nakoľko žaloba smeruje proti aktu orgánu verejnej správy vydanom v správnom konaní, ktorý nemohol mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu, pričom ide o podkladové rozhodnutie predbežnej povahy, a preto správny súd v súlade s ustanovením § 7 písm. b) v spojení s ustanovením § 97 a ustanovením § 98 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku žalobu odmietol pre jej neprípustnosť.

10. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa ustanovenia § 170 písm. a) Správneho súdneho poriadku tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko žaloba bola odmietnutá. Podľa ustanovenia § 11 ods. 3 veta tretia zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov sa žalobcovi vráti v konaní pred správnym súdom poplatok, ak sa konanie zastavilo, ak sa správna žaloba, kasačná sťažnosť alebo žaloba na obnovu konania odmietla alebo vzala späť pred prejednaním veci. S poukazom na vyššie citované ustanovenie správny súd žalobcovi vrátil krátený súdny poplatok vo výške 63,30 eur prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s. - prevádzkovateľ systému, Banská Bystrica.

11. Žalobkyňa podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu riadne a včas proti rozhodnutiu správneho súdu kasačnú sťažnosť (ďalej aj ako „podaná kasačná sťažnosť“ alebo „kasačná sťažnosť žalobkyne“), v ktorej sa domáhala aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „kasačný súd“) zrušil rozhodnutie správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobkyňa si uplatnila trovy kasačného konania. Žalobkyňa napadla rozhodnutie správneho súdu podanou kasačnou sťažnosťou v celom rozsahu z dôvodu podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku - súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. j) Správneho súdneho poriadku - súd podanie nezákonne odmietol a podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. h) Správneho súdneho poriadku - súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Žalobkyňa spolu s podaním kasačnej sťažnosti žiadala kasačný súd aj o priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti žalobkyne.

12. K podanej kasačnej sťažnosti sa vyjadril žalovaný orgán verejnej správy listom zo 6. apríla 2017 a žiadal, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol podľa ustanovenia § 461 Správneho súdneho poriadku.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa ustanovenia § 21 písm. a) Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (ustanovenie § 443 Správneho súdneho poriadku a ustanovenie § 444 Správneho súdneho poriadku), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (ustanovenie § 442 Správneho súdneho poriadku), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (ustanovenie § 439 Správneho súdneho poriadku), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (ustanovenie § 445 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a ustanovenie § 57 Správneho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti podľa ustanovenia § 440 Správneho súdneho poriadku, ustanovenia § 441 Správneho súdneho poriadku a ustanovenia § 453 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa ustanovenia § 455 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania, po neverejnej porade senátu (ustanovenie § 137 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 452 ods. 1 Správneho súdneho poriadku) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť žalobkyne je potrebné zamietnuť.

14. Predmetom konania pred kasačným súdom je rozhodnutie o podanej kasačnej sťažnosti proti rozhodnutiu správneho súdu, ktorým správny súd odmietol správnu žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a opatrení žalovaného orgánu verejnej správy - Správy o zistenej nezrovnalosti z 11. novembra 2015 č. N21501200/S04 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov z 11. novembra 2015 č. 26220220066/Z04, ako neprípustnú podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku z dôvodu, že neboli splnené podmienky na preskúmanie opatrení žalovaného orgánu verejnej správy v rámci správneho súdnictva.

15. Podľa ustanovenia § 464 ods. 1 Správneho súdneho poriadku ak kasačný súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti v obdobnej veci, ktorá už bola predmetom konania pred kasačným súdom, môže v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázať už len na obdobné rozhodnutie, ktorého prevzatú časť v odôvodnení uvedie.

16. Kasačný súd po podrobnom preštudovaní predloženého súdneho spisu a pripojených

administratívnych spisov zistil, že rozhodovanie o kasačnej sťažnosti je vecou obdobnou, ktorá bola predmetom konania pred kasačným súdom napr. vo veci sp. zn. 4 Sžfk 7/2019, preto kasačný súd vo svojom odôvodnení rozhodnutia len poukazuje na svoje obdobné rozhodnutie - uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. mája 2019 sp. zn. 4 Sžfk 7/2019, s ktorým sa plne stotožňuje a konštatuje, že argumentácia žalobkyne v podanej kasačnej sťažnosti ani v zaslanom vyjadrení z 13. októbra 2017 nie je spôsobilá vyvrátiť dôvody, na základe ktorých správny súd odmietol jej žalobu ako neprípustnú a ďalej uvádza prevzatú časť obdobného rozhodnutia.

17. „19. Predmetom kasačného konania bolo preskúmanie uznesenia Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/71/2017-257 zo dňa 30.01.2018 ako aj konania, ktoré mu predchádzalo. Kľúčovou otázkou sa pre kasačný súd stalo právne posúdenie možnosti súdneho prieskumu aktualizácie Správ o zistenej nezrovnalosti č. N21502316/S02 a č. N21700254/S01 zo dňa 16.02.2017 a Žiadostí o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220220132/Z02 a 26220220132/Z036 zo dňa 16.02.2017, ktoré krajský súd zhodne so žalovaným považoval za nepreskúmateľné v správnom súdnictve.

20. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

22. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

23. Podľa § 7 písm. h/ SSP, správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

24. Podľa § 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z.z. rozhodnutia vydané v konaní podľa tejto časti zákona nie sú preskúmateľné správnym súdom.

25. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

26. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

27. S poukazom na obsah kasačnej sťažnosti žalobcu, považoval kasačný súd za potrebné sa v prvom rade vyjadriť k sťažnostnému bodu, v ktorom žalobca namietal odklon krajského súdu od judikatúry kasačného súdu (dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ SSP), tvrdiac, že v obdobných veciach prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky viacero rozhodnutí, podľa ktorých bol krajský súd povinný napadnuté uznesenie materiálne posúdiť bez ohľadu na jeho formu (sp. zn. 5Sžf 31/2011, 5Sžf/26/2012, 5Sžf/31/2011, 5Sžf/26/2012, 5Sžo/62/2014).

28. K uvedenej námietke žalobcu kasačný súd uvádza, že Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojej rozhodovacej činnosti už v minulosti riešil otázku právomoci správneho súdu vykonať súdny prieskum napadnutých správnych aktov (správy o zistenej nezrovnalosti a žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov podľa zákona č. 528/2008 Z. z.), pričom postoj súdu k tejto otázke nebol úplne jednoznačný, keďže sa vyskytlo i rozhodnutie podporujúce názor žalobcu o prípustnosti súdneho preskúmania uvedených správnych aktov (sp. zn. 5Sžf/26/2014 zo dňa 28.04.2016), ktoré je však výnimkou z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

29. K rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, citovaným žalobcom na podporu svojich argumentov v podanej v kasačnej sťažnosti, kasačný súd uvádza, že ide o staršie rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré boli prekonané jeho neskoršou judikatúrou (konkrétne sp. zn. 4Sžf/56/2015 a sp. zn. 1Sžf/87/2015). Kasačný súd zdôrazňuje, že v aktuálnej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa nevyskytujú názory, ktoré by sa nezhodovali s právnymi závermi vyslovenými k tejto otázke v uznesení zo dňa 8. júna 2016 sp. zn. 4Sžf/56/2015 v obdobnej veci: „V prejednávanej veci uzatvoril žalobca zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, a to podľa § 15 ods. 1 zákona o pomoci a podpore. Na základe

uvedenej zmluvy boli žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky na účel uvedený v predmetnej zmluve na základe uskutočneného verejného obstarávania. Následne ministerstvo životného prostredia vykonalo administratívnu kontrolu verejného obstarávania, ktoré sa vykonalo na v nadväznosti na uzatvorenú zmluvu, a to v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o pomoci a podpore. V priebehu kontroly boli zistené určité nezrovnalosti, ktoré boli žalobcovi oznámené formou Správy o zistenej nezrovnalosti, tak ako to ustanovuje zákon o pomoci a podpore vo svojej druhej časti. Predmetnú správu je možné považovať podľa názoru senátu najvyššieho súdu za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a citovaného zákona. Najvyšší súd sa nestotožňuje s názorom krajského súdu, že právo žalobcu na poskytnutie prostriedkov z fondov Európskej únie patrí k základným právam a slobodám. Výpočet základných ľudských práv a slobôd obsahuje Ústava Slovenskej republiky vo svojej druhej hlave ako aj Dohovor o ochrane základných práv a ľudských slobôd. Odvolací súd má za to, že v nich nie je obsiahnuté právo, ktoré by korešpondovalo s právom, ktorého ochrany sa domáha žalobca. Prejednávanú vec teda nemožno posudzovať podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

30. Na tieto právne závery nadviazal Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp zn. 1Sžf/87/2015 zo dňa 14. februára 2017, keď za podobných skutkových a právnych okolností konštatoval: „Je nepochybné, že v zmysle § 15 ods. 1 zák. č. 528/2008 Z. z. úspešnému predkladateľovi žiadosti, a v preskúmvanej veci aj žalobcovi, sa pomoc, resp. podpora poskytuje na základe súkromnoprávneho vzťahu, ktorý vychádza zo zmluvy uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Ďalej však už, ako správne konštatoval žalobca, žalovaný vystupuje v pozícii orgánu verejnej správy, t.j. ako riadiaci orgán mu do pôsobnosti zverené finančné zdroje spravuje s dohľadovým vrchnostenským oprávnením, ktoré mu najmä vyplýva z ustanovení

- § 24b a nasl. zák. č. 528/2008 Z. z. (výkon dohľadu nad plnením podmienok poskytnutia pomoci a podpory, súlad platby a súvisiacej dokumentácie so záväznými predpismi, či hospodárnosť, efektívnosť, účinnosť a účelnosť použitia pomoci a podpory), resp.

- § 26 zák. č. 528/2008 Z. z. (výkon ochrany finančných záujmov vrátane zistenia nezrovnalostí).

Pokiaľ v rámci výkonu svojich oprávnení žalovaný zistí existenciu nezrovnalosti, je povinný túto skutočnosť oznámiť žalobcovi ako prijímateľovi (viď § 26 ods. 3 zák. č. 528/2008 Z. z.) prostredníctvom tzv. správy o zistenej nezrovnalosti. Zákon oprávňuje žalovaného v prípade tvrdeného porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania, aby v tomto štádiu výkonu dohľadových oprávnení mohol žalobcu popri oznámení o zistenej nezrovnalosti vyzvať na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky (§ 27a ods. 1 zák. č. 528/2008 Z. z.), resp. pozastaviť, zamietnuť alebo upraviť výšku platby pre projekt alebo jeho časť (§ 7 ods. 6 zák. č. 528/2008 Z. z.). Zákonodarcom použité oprávnenie „možnosť vyzvať“ je nutné vykladať s prihliadnutím na absenciu vykonať autoritatívny výklad ustanovení zák. č. 25/2006 Z. z. žalovaným v tom zmysle, že ide o uplatnenie notifikačného (oznamovacieho) oprávnenia orgánu verejnej správy v rámci výkonu dohľadových oprávnení, avšak v žiadnom prípade nejde o výkon vrchnostenskej rozhodovacej právomoci, ako sa domnieva žalobca.

Podľa § 26 ods. 3 zák. č. 528/2008 Z. z. v citovanom znení platí, že ak riadiaci orgán zistí nezrovnalosť z vlastného podnetu alebo iného podnetu, je povinný vypracovať a predložiť správu o zistenej nezrovnalosti certifikačnému orgánu, platobnej jednotke a prijímateľovi.

Celé štádium výkonu dohľadových oprávnení žalovaného ako riadiaceho orgánu sa ukončuje v okamihu, kedy žalovanému ako riadiacemu orgánu je v dôsledku platobnej pasivity prijímateľa potvrdené tvrdené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania prostredníctvom uloženia pokuty, resp. v osobitných situáciách len zachyteného v protokole.

Až na uvedenom základe vzniká žalovanému rozhodovacia právomoc rozhodnúť o vrátení dvojnásobku (podľa aktuálnej právnej úpravy 1,5 násobku) sumy uvedenej v pôvodnej výzve, ktorá je však zákonom limitovaná 100% výškou poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.

Nakoľko na úkony orgánu verejnej správy pri výkone dohľadových vrchnostenských oprávnení (kontrola, dohľad či dozor) a na ich hmotne zachytené výsledky (protokoly, záznamy či zápisnice) sa v správnom súdnictve najmä nazerá ako na individuálne správne úkony s charakterom predbežnej povahy, Najvyšší súd musel vyhodnotiť napadnutý úradný list ako správny akt, ktorý nie je možné v zmysle § 248 písm. a/ O.s.p. podrobiť súdnej právomoci v správnom súdnictve.

Nakoľko pri vydávaní napadnutého úradného listu vo forme výzvy na vrátenie finančných prostriedkov

poskytnutých podľa zák. č. 528/2008 Z. z. nemohol žalovaný uplatniť svoju rozhodovaciu právomoc, je možné sa zhodnúť s názorom žalovaného, že išlo o individuálny správny akt, u ktorého absentuje donucovacia zložka výkonu verejnej moci, t.j. ide slovami žalovaného o výzvu na „dobrovoľné“ plnenie oznámenej (nie uloženej) povinnosti na základe zistených (t.j. iba tvrdených) skutočností.“

31. V súvislosti s námietkou žalobcu, týkajúcou sa nesprávneho právneho záveru, vysloveného vo vyššie citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 8. júna 2016 a v obdobných rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré boli napadnuté ústavnými sťažnosťami na Ústavnom súde Slovenskej republiky, kasačný súd uvádza, že mu je známa aktuálna rozhodovacia činnosť ústavného súdu vo veciach ústavných sťažností sťažovateľov, v ktorých ako prijímatelia nenávratného finančného príspevku podľa zákona č. 528/2008 Z.z. namietali porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami rôznych senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o zamietnutí kasačných sťažností proti rozhodnutiam Krajského súdu v Bratislave o odmietnutí žalôb o preskúmanie správ o zistených nezrovnalostiach (príp. protokolu o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní) z dôvodu ich neprípustnosti.

32. Uzneseniami Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. III. ÚS 33/2018 zo dňa 30. januára 2018, IV. ÚS 200/2018 zo dňa 8. marca 2018, IV. ÚS 267/2018 zo dňa 19. apríla 2018, IV. ÚS 395/2018 zo dňa 21. júna 2018, IV. ÚS 439/2018 zo dňa 1. augusta 2018, I. ÚS 276/2018 zo dňa 15. augusta 2018, II. ÚS 395/2018 zo dňa 5. septembra 2018, II. ÚS 459/2018 zo dňa 26. septembra 2018, III. ÚS 408/2018 zo dňa 13. novembra 2018, II. ÚS 568/2018 zo dňa 6. decembra 2018, IV. ÚS 45/2019 zo dňa 24. januára 2019, IV. ÚS 52/2019 zo dňa 31. januára 2019, III. ÚS 46/20149 a III. ÚS 48/2019 zo dňa 5. februára 2019) Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosti, v ktorých sťažovatelia namietali porušenie základných práv procesnej i hmotnej povahy uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, odmietol z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

33. Kasačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje s právnymi názormi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobných veciach a s uzneseniami Ústavného súdu Slovenskej republiky, vydanými na základe ústavných sťažností proti rozhodnutiam najvyššieho súdu, pričom poukazuje na nutnosť dodržiavania zásady právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky). Z uvedených dôvodov kasačný súd vyhodnotil námietku žalobcu, že krajský súd vydaním napadnutého uznesenia porušil zákon tým, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, za nedôvodnú.

34. V súvislosti s námietkou žalobcu, týkajúcou sa nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom (dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP), konkrétne nesprávneho výkladu ustanovenia § 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z.z. a tým nezákonného odmietnutia žaloby podľa § 98 písm. g/ SSP v spojení s § 7 písm. h/ SSP, kasačný súd upriamuje pozornosť žalobcu na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 439/2018-10 zo dňa 1. augusta 2018, z odôvodnenia ktorého cituje:

„41.1 Ústavný súd zároveň poukazuje na § 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z. z., na ktorý odkazuje aj najvyšší súd vo svojom napadnutom uznesení a podľa ktorého rozhodnutia vydané v konaní podľa tejto časti zákona (druhá časť zákona č. 528/2008 Z. z., do ktorej spadá aj § 27a, na základe ktorého bola vypracovaná správa a žiadosť, pozn.) nie sú preskúmateľné správnym súdom [v zákone odkaz na § 7 písm. h/ Správneho súdneho poriadku, podľa ktorého správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis].

41.2 Uvedené znenie zákona priamo vylučuje preskúmateľnosť rozhodnutí vydaných podľa druhej časti zákona č. 528/2008 Z. z. správnym súdom, a teda predstavuje zákonný rámec na vyslovenie právneho názoru vyjadreného najvyšším súdom v jeho napadnutom uznesení, v zmysle ktorého správne akty - predmetná správa a žiadosť - nie sú preskúmateľné súdom v rámci správneho súdnictva.

42. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone, v nadväznosti na čo konštatuje, že je ústavne udržateľný záver najvyššieho súdu, podľa ktorého žiadosť a správa nie sú takými individuálnymi správnymi aktmi, ktoré by bolo možné podrobiť súdnemu prieskumu v rámci správneho súdnictva, a preto pokiaľ bola na uvedenom základe kasačná sťažnosť smerujúca proti napadnutému uzneseniu krajského súdu zamietnutá napadnutým uznesením najvyššieho súdu, nie je

možné napadnuté uznesenie najvyššieho súdu považovať za rozhodnutie, ktoré by spočívalo na arbitrárnom, svojvoľnom a zjavne neudržateľnom a neospravedliteľnom výklade práva, a teda za rozhodnutie, ktorým boli porušené sťažovateľom označené práva. V tejto súvislosti odkazuje ústavný súd na identické závery, ktoré vyslovil v obdobných veciach (napr. III. ÚS 33/2018, IV. ÚS. 267/2018)“.

35. K námietke žalobcu, týkajúcej sa nezákonného odmietnutia žaloby, ktorou sa žalobca domáha ochrany základných ľudských práv, konkrétne vlastníckeho práva podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. j/ SSP) kasačný súd poukazuje na právny záver vyslovený vo svojom skoršom rozhodnutí sp. zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 8. júna 2016: „Najvyšší súd sa nestotožňuje s názorom krajského súdu, že právo žalobcu na poskytnutie prostriedkov z fondov Európskej únie patrí k základným právam a slobodám. Výpočet základných ľudských práv a slobôd obsahuje Ústava Slovenskej republiky vo svojej druhej hlave ako aj Dohovor o ochrane základných práv a ľudských slobôd. Odvolací súd má za to, že v nich nie je obsiahnuté právo, ktoré by korešpondovalo s právom, ktorého ochrany sa domáha žalobca. Prejednávanú vec teda nemožno posudzovať podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

36. Kasačný súd, poukazujúc na ustálenú rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky, zdôrazňuje, že správu o zistenej nezrovnalosti a žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov (v prejednávacej veci aktualizácie správ a žiadostí) nemožno považovať za spôsobilý predmet súdneho prieskumu správnym súdom, nakoľko ich preskúmateľnosť vylučuje osobitný predpis (zákon č. 528/2008 Z.z. v § 14 ods. 18) a ako také nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov žalobcu, t.j. i do vlastníckeho práva žalobcu podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, pretože nejde o právoplatné správne rozhodnutia o vrátení finančných prostriedkov podľa § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z.z. V prípade, ak na základe podanej žiadosti žalobca nevráti poskytnuté finančné prostriedky, bude následne žalovaným začaté správne konanie, výsledkom ktorého bude rozhodnutie o uložení povinnosti vrátiť finančné prostriedky, ktoré bude po vyčerpaní opravného prostriedku v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) podliehať súdnemu prieskumu správnym súdom, a ktoré bude aj materiálne vykonateľné. Uvedené platí i vo vzťahu k prípadnej povinnosti vrátiť jeden a pol násobok sumy uvedenej vo výzve.

37. Záverom kasačný súd opakovane poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp zn. 1Sžf/87/2015 zo dňa 14.02.2017, na podklade ktorého prijalo Správne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zasadnutí dňa 28.06.2018 právnu vetu judikovaného rozhodnutia k právnej otázke, ktorá je predmetom konania: „V prípade, že správny orgán vydal napadnutý úradný list vo forme výzvy na vrátenie finančných prostriedkov poskytnutých podľa zákona č. 528/2008 Z.z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskej únie v znení neskorších prepisov, nemohol správny orgán zároveň uplatniť svoju rozhodovaciu právomoc, nakoľko tu absentuje donucovacia zložka výkonu verejnej moci. Ide totiž len o výzvu na dobrovoľné plnenie oznámenej (nie uloženej) povinnosti na základe zistených (iba tvrdených) skutočností.“ (R 57/2018).

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na vyššie uvedené závery považuje rozhodnutie krajského súdu o odmietnutí žaloby žalobcu o preskúmanie správ o zistenej nezrovnalosti a žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov ako neprípustnej podľa § 98 písm. g/ SSP v spojení s § 7 písm. h/ SSP za vecne správne, vydané v súlade s aktuálnou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky.

39. Kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu neobsahuje žiadne právne relevantné námietky, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého uznesenia krajského súdu a preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

40. Kasačný súd návrh žalobcu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 447 ods. 2 SSP v spojení s ustanovením § 188 SSP zamietol, vzhľadom k tomu, že správa ani žiadosť nie sú spôsobilé spôsobiť žalobcovi závažnú ujmu, nakoľko nemôžu zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov.“

18. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami žalobkyne sa správny súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a neopomenul žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, v dôsledku čoho správny súd správne právne posúdil predmetnú vec a neporušil práva žalobkyne na spravodlivý proces. Námietky žalobkyne vyhodnotil kasačný súd ako nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia správneho súdu. Z uvedeného dôvodu

kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobkyne podľa ustanovenia § 461 Správneho súdneho poriadku ako nedôvodnú zamietol.

19. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobkyni, ktorá nemala v konaní o kasačnej sťažnosti úspech, nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal (ustanovenie § 467 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 167 ods. 1 a contrario Správneho súdneho poriadku). Žalovanému orgánu verejnej správy kasačný súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže to nemožno spravodlivo požadovať (ustanovenie § 467 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 168 Správneho súdneho poriadku).

20. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok